

Wyrok z dnia 6 stycznia 2000 r.

II UKN 279/99

Okres nauki w szkole wyższej na jednym kierunku studiów jest, pod warunkiem ich ukończenia i w wymiarze określonym programem studiów, uwzględniany przy ustaleniu prawa i wysokości świadczeń emerytalno-rentowych jako okres nieskładkowy, niezależnie od statusu uczelni lub trybu studiowania.

Przewodniczący: SSN Andrzej Kijowski (sprawozdawca), Sędziowie SN: Roman Kuczyński, Maria Tyszel.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 6 stycznia 2000 r. sprawy z wniosku Krzysztofa N. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych-Oddziałowi w N.S. o rentę inwalidzką, na skutek kasacji organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 9 lutego 1999 r. [...]

u c h y l i ł zaskarżony wyrok i sprawę przekazał Sądowi Apelacyjnemu-Sądowi Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Krakowie do ponownego rozpoznania.

U z a s a d n i e

Sąd Wojewódzki-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Krakowie wyrokiem z dnia 4 sierpnia 1997 r. [...] zmienił decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych-Oddziału w N.S. z dnia 17 października 1996 r. i wnioskodawcy Krzysztofowi N. przyznał prawo do renty inwalidzkiej według trzeciej grupy od daty wyczerpania uprawnień do zasiłku chorobowego, a w pozostałym zakresie postępowanie umorzył. W motywach tego rozstrzygnięcia Sąd Wojewódzki powołał się na dowód z opinii biegłego lekarza – okulisty, który w swojej opinii uznał, że wnioskodawca jest od marca 1996 r. inwalidą trzeciej grupy z powodu schorzenia prawego oka, pozostającego w stanie po odklejeniu się siatkówki i wykonaniu związanego z tym zabiegu operacyjnego. Sąd przyznał natomiast, że „uszło jego uwadze”, iż w dziesięcioleciu poprzedzającym datę powstania inwalidztwa wnioskodawca może się wylegitymować okre-

sem zatrudnienia wynoszącym łącznie tylko 3 lata, 2 miesiące i 24 dni, gdyż w okresie od dnia 1 października 1985 r. do dnia 31 lipca 1989 r. korzystał z urlopu bezpłatnego.

Apelację od powyższego wyroku złożył organ rentowy, domagając się zmiany zaskarżonego orzeczenia i oddalenia odwołania. Sąd Apelacyjny w Krakowie wyrokiem z dnia 9 lutego 1999 r. [...] oddalił apelację, podnosząc w uzasadnieniu, że wnioskodawca przedstawił nowe dowody, z których wynika, iż w okresie bezpłatnego urlopu od dnia 1 października 1985 r. do dnia 31 lipca 1989 r. odbył w ramach skierowania KW PZPR w N.S. stacjonarne studia na Wydziale Nauk Społeczno-Ekonomicznych - [...] Filii Akademii Nauk Społecznych w W., uzyskując dyplom magistra ekonomii. Okres ten uzupełnia – zdaniem Sądu Apelacyjnego – okresy ubezpieczenia wnioskodawcy do 5 lat i 12 dni, a tym samym usuwa przeszkodę dla nabycia przez niego prawa do renty inwalidzkiej.

Kasację od tego wyroku wniósł organ rentowy, zarzucając naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 32 ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz.U. Nr 40, poz. 267 ze zm.) oraz art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 17 października 1951 r. o rewaloryzacji emerytur i rent, o zasadach ustalania emerytur i rent oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. Nr 104, poz. 450 ze zm.), polegające na ich niewłaściwym zastosowaniu. Na tej podstawie organ rentowy domagał się uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy „sądowi” do ponownego rozpoznania. W uzasadnieniu kasacji podniesiono, że okres nauki w szkole wyższej jest w świetle art. 4 ust. 1 pkt 10 ustawy rewaloryzacyjnej okresem nieskładkowym i jako taki może być przy ustalaniu prawa i wysokości świadczeń uwzględniony w rozmiarze nie przekraczającym jednej trzeciej uwzględnionych okresów składkowych. W dziesięcioleciu poprzedzającym datę powstania inwalidztwa, czyli od 30 marca 1986 r. do 30 marca 1996 r., wnioskodawca może wykazać 3 lata, 2 miesiące i 19 dni okresów składkowych, do których można jako okresy nieskładkowe (studia w szkole wyższej oraz pobieranie zasiłku chorobowego) doliczyć jedynie 1 rok i 26 dni, co łącznie daje 4 lata, 3 miesiące i 15 dni, a więc poniżej wymaganych pięciu lat ubezpieczenia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja jest uzasadniona, gdyż trafnie zarzuca, że niesporne okoliczności

faktyczne sprawy doznały w zaskarżonym wyroku błędnej kwalifikacji prawnej. Stacjonarne studia ekonomiczne, odbyte w latach 1985 – 1989 w [...] filii Akademii Nauk Społecznych w W., zostały bowiem przez Sąd Apelacyjny potraktowane tak, jak gdyby stanowiły okres składkowy i wliczone bez żadnych ograniczeń do ubezpieczeniowego stażu wnioskodawcy. Tymczasem ustawa z dnia 17 października 1991 r. o rewaloryzacji emerytur i rent, o zasadach ustalania emerytur i rent oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. Nr 104, poz. 450 ze zm.) wyraźnie stanowi w art. 4 ust. 1 pkt 10, że okres nauki w szkole wyższej na jednym kierunku jest – pod warunkiem uzyskania dyplomu i w wymiarze określonym w programie studiów – uwzględniany przy ustalaniu prawa i wysokości świadczeń jako tzw. okres nieskładkowy, który to okres nie może – zgodnie z art. 4 ust. 2 ustawy – przekraczać jednej trzeciej uwzględnionych okresów składkowych

Bez znaczenia jest w szczególności tryb odbywania studiów czy status danej szkoły wyższej. Wnioskodawca nie korzysta zatem z żadnych przywilejów, jakie w poprzednich warunkach ustrojowych mógłby mu dać fakt uzyskania dyplomu w uczelni firmowanej przez byłą Polską Zjednoczoną Partię Robotniczą, ale nie jest też – wbrew swemu mniemaniu – dyskryminowany z powodu odbycia studiów w tejże szkole partyjnej. Wszelkie studia we wszystkich szkołach wyższych są dziś jednolicie traktowane jako okres nieskładkowy, co z kolei ogranicza zakres dopuszczalności ich wliczania do stażu ubezpieczeniowego. Z tego też względu studia w Akademii Nauk Społecznych nie były w stanie dać łącznie pięcioletniego stażu ubezpieczeniowego, którym musiałby się – zgodnie z art. 32 pkt 2 w związku z art. 33 ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz.U. Nr 40, poz. 267 ze zm.) – wylegitymować wnioskodawca dla nabycia prawa do renty inwalidzkiej.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 393¹³ § 1 KPC orzekł, jak w sentencji.

=====